

แนวทางการสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้:
กรณีการศึกษาอบรมและเผยแพร่องค์ความรู้ของ ACTI*

Consciousness-Building against Corruption in South Korea:
The Case of Training Programmes and Knowledge Dissemination under
the ACTI's Projects

เสกสรร อานันท์ศิริเกียรติ¹
Seksan Anantasirikiat¹

บทคัดย่อ

สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้เป็นหนึ่งในประเทศที่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ของไทย พิจารณาความสำคัญในฐานะคู่เทียบ (Benchmark) ด้านการปรับเปลี่ยนความคิดของประชาชนด้วยการจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยเข้าถึงกลุ่มคนทุกช่วงวัย และการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยศีลธรรมเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ โดยเห็นว่า เกาหลีใต้นั้นเป็นหนึ่งในประเทศที่ “ประสบความสำเร็จในเชิงประจักษ์และได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดี” เช่นเดียวกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และเกาหลีใต้ยังมี “สภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับประเทศไทย” ด้วย อย่างไรก็ตาม แม้จะมีงานวิชาการและการวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว แต่งานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ยังมีอยู่น้อยมาก

บทความนี้ได้ทำการศึกษาเอกสาร ได้แก่ บทความวิชาการ รายงานข่าว นโยบายของรัฐบาล และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ ACTI ผลการศึกษาพบว่า การสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ มีปัจจัยเอื้อ ได้แก่ เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลและบทบาทของภาคประชาสังคม และมีแนวทางการสร้างสำนึกที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทของ ACTI ในการเป็นองค์กร

*เนื้อหาที่ปรากฏในบทความนี้เป็นการวิเคราะห์และความเห็นของผู้เขียน ในบทความนี้ ผู้เขียนถอดชื่อภาษาอังกฤษของกฎหมายเกาหลีใต้ทุกฉบับตาม Korea Law Translation Center และชื่อองค์กรต่าง ๆ ตามที่องค์กรเหล่านั้นใช้ในเว็บไซต์ทางการโดยไม่แปลเป็นภาษาไทย เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นของผู้ที่สนใจต่อไป การถอดเสียงภาษาเกาหลีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษตลอดบทความนี้อ้างอิงตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

¹นักวิจัย ศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, อีเมล: seksan.anantasirikiat@gmail.com

¹Researcher, International Studies Center, Ministry of Foreign Affairs, Thailand,

E-mail: seksan.anantasirikiat@gmail.com

นำการขับเคลื่อนการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อขับเคลื่อนการสร้างสำนึก การออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลและสื่อออนไลน์ต่างๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานของไทยในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนั้นมีความใกล้เคียงกับแนวทางของเกาหลีใต้อย่างมาก ส่วนการจัดทำสื่อที่เข้าถึงประชาชนทุกช่วงวัยยังเป็นประเด็นสำคัญที่ไทยต้องเรียนรู้จากเกาหลีใต้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

คำสำคัญ: การทุจริต การปลูกฝังคุณธรรม เกาหลีใต้ ACRC, ACTI

Abstract

Republic of Korea (hereinafter South Korea) is considered, by the National Strategy on Anti-Corruption Phase 3 (B.E. 2560 - 2564), an empirically successful country in shifting public attitudes by creating content accessible to all and conducting integrity education. The country is also deemed a benchmark of combating corruption, as well as Republic of Singapore and Hong Kong Special Administrative Region. The National Strategy refers to South Korea's social and cultural context, which is similar to that of Thailand. Although there is a plethora of research corroborating this argument, the research related to the consciousness-building against corruption in South Korea is still undersized.

This article, therefore, analyzes academic articles, news reports, government policy directions, and ACTI's annual reports. The results of the study contend that there are two main enabling factors for the success of the South Korean case, namely political will of the president and his administration and the critical role of civil society. Also, there are four key approaches toward the consciousness-building against corruption in South Korea: (1) leading role of the Anti-Corruption Training Institute (ACTI), the prime mover of consciousness-building against corruption in South Korea (2) institutional networking with the business sector and civil society (3) curriculum and communication models pursuant to the target audiences and (4) utilization of digital as well as online platforms. Moreover, this article argues that Thailand's performance of integrity education is approaching as closely as South Korea's. However, there is still a room for further development in case of content-making that could be more relevant to all target audiences.

Keywords: Corruption, Integrity Education, South Korea, ACRC, ACTI

1. บทนำ

การสร้างสำนึกผู้เป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่ช่วยลดข้อจำกัดของกลไกการควบคุมและการบังคับใช้กฎหมาย โดยการให้แนวทางในการพิจารณาตัดสินกรณีที่เป็นทางแพร่งทางจริยธรรม (Moral Dilemma) ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่อาจเกิดขึ้นตามมาได้ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ให้ความสำคัญแก่การศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมเพื่อต่อต้านการทุจริตอย่างมาก โดยเรียกร้องให้ประเทศภาคีสมาชิกสร้างความตระหนักในหมู่ประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์ของคุณธรรมสาธารณะ (Public Integrity) การไม่จําานต่อการละเมิดมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ และการส่งเสริมการศึกษาภาคพลเมือง (Civic Education) เพื่อสร้างสำนึกผู้ต่อต้านการทุจริต นอกจากนี้ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention on Anti-Corruption: UNCAC) ยังเรียกร้องให้ประเทศภาคีต่าง ๆ จัดการศึกษาเพื่อสร้างสำนึกผู้ต่อต้านการทุจริต โดยบรรจุประเด็นดังกล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยด้วย (Munro & Kirya, 2020, p. 1)

สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้เป็นหนึ่งในประเทศที่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) พิจารณาความสำคัญในฐานะคู่เทียบ (Benchmark) ของไทย ในด้านการปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนด้วยการจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยเข้าถึงกลุ่มคนทุกช่วงวัย และการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยศีลธรรมจรรยาเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ โดยเห็นว่าเกาหลีใต้นั้นเป็นหนึ่งในประเทศที่ “ประสบความสำเร็จในเชิงประจักษ์และได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดี” เช่นเดียวกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง และเกาหลีไต่ยังมี “สภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับประเทศไทย” ด้วย อย่างไรก็ตาม วิชาการและการวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว แต่งานศึกษาเกี่ยวกับกรณีของเกาหลีใต้ส่วนใหญ่มุ่งพิจารณาบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (Kalinowski, 2016) พัฒนาการเชิงสถาบัน โครงสร้างของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สุภีร์ รัตนาคินทร์, 2549; เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และ อรอร ภูเจริญ, 2553; ภิญโญยศ ม่วงสมสุข, 2560; สุรียานนท์ พลสิม, 2562) กรณีศึกษาหนึ่งสำหรับมาตรการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (คนพล จันทน์หอม และ ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์, 2557) วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทุจริต (Jun, Kim & Rowley, 2019) การสร้างเครือข่ายกับภาคส่วนอื่น ๆ (อภิชัย พันธเสน และ สถาพร เรืองธรรม, 2553) และการประเมินประสิทธิผลของนโยบายในเชิงปริมาณ (Min, 2019) มีเพียงบทความของ Lee & Lee (2015) (ซึ่งเขียนเป็นภาษาเกาหลี) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส และข้อจำกัดของ Anti-Corruption Training Institute (ACTI) ในการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้าน

การทุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาอบรม ซึ่งยังมีข้อจำกัด เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่มาจากช่วง ค.ศ. 2014 - 2015 และไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของแนวทางและกลุ่มเป้าหมายอื่นนอกจากเจ้าหน้าที่รัฐ การศึกษาแนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความพยายามในการสร้าง “โลกเปี่ยมคุณธรรม (Integrity World)” ของเกาหลีใต้จึงมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และมาตรการที่จำเป็นของไทยต่อไป

บทความนี้ได้ทำการศึกษาเอกสาร ได้แก่ บทความวิชาการ รายงานข่าว นโยบายของรัฐบาล และรายงานผลการดำเนินงานของ ACTI เพื่อถอดบทเรียนจากเกาหลีใต้ซึ่งเป็นคู่แข่งของไทย ในด้านการปรับเปลี่ยนความคิดของประชาชนด้วยการจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความทันสมัย เข้าถึงกลุ่มคนทุกช่วงวัย และการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยศีลธรรมจรรยาเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ส่วนแรกเป็นการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ ได้แก่ เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาล และบทบาทของภาคประชาสังคมในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาอบรมและเผยแพร่ความรู้เพื่อปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนทั่วไปของ ACTI ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของ Anti-Corruption and Civil Rights Commission (ACRC) และเป็นองค์กรนำ (Prime Mover) ในการจัดการศึกษาและอบรมเพื่อสร้างสำนึกผู้ต่อต้านการทุจริตและปลูกฝังค่านิยมการมีคุณธรรม ส่วนสุดท้ายเป็นการถอดบทเรียนจากเกาหลีใต้ในการสร้างสำนึกผู้เพื่อมุ่งสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของไทย ซึ่งผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานของไทยในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนั้นมีความใกล้เคียงกับแนวทางของเกาหลีใต้อย่างมาก มีแนวโน้มเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในจำนวนมากขึ้น มีเพียงการจัดทำสื่อที่เข้าถึงประชาชนทุกช่วงวัยที่ยังเป็นประเด็นสำคัญที่ไทยต้องเรียนรู้จากเกาหลีใต้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. ปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้

2.1 เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาล

เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ โดยเฉพาะการสร้างความเข้มแข็งทั้งในด้านกฎระเบียบและสถาบันขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐ ซึ่งมีพัฒนาการในเชิงบวกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่รัฐบาลพลเรือนของประธานาธิบดีคิม ย็อง-ซัม (Kim Young-sam) เรื่อยมา การเข้าเป็นภาคีสมาชิก OECD ทำให้เกาหลีใต้ต้องปรับตัวสู่การเป็นประเทศที่มีความโปร่งใสมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของกลุ่ม เช่น Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions (1997) เป็นต้น ต่อมา เกิดวิกฤตเศรษฐกิจใน ค.ศ. 1997 มีบริษัทล้มละลาย

สาเหตุหนึ่งมาจากการรับสิทธิพิเศษต่าง ๆ จากนโยบายของรัฐบาลทหารก่อนหน้า ส่งผลให้โครงสร้างทางการเงินอ่อนแอ มีหนี้สินเป็นจำนวนมาก และสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและโลก

รัฐบาลฝ่ายก้าวหน้าของประธานาธิบดีคิม แท-จุง (Kim Dae-jung) เห็นโอกาสการปฏิรูประบบป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากสถานการณ์ดังกล่าว จึงพยายามขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ โดยเฉพาะการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และการก่อตั้งองค์กรอิสระเพื่อตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งแน่นอนว่า เจ้าหน้าที่รัฐจำนวนมากต่างคัดค้าน ภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม Citizens' Coalition for Anti-Corruption Legislation ร่วมกันเข้าชื่อยื่นข้อเรียกร้องให้รัฐสภาพิจารณาออกกฎหมายต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจังในการประชุมครั้งที่ 16 เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2000 รัฐสภาจึงสามารถผ่านร่างกฎหมายต่อต้านการทุจริตเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 2001 ที่กำหนดให้มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่ Korea Independent Commission Against Corruption (KICAC) ซึ่งเริ่มดำเนินงานใน ค.ศ. 2002 ชื่อภาษาเกาหลีของหน่วยงานดังกล่าวมีคำว่า **청렴** (อ่านว่า ช็อง-นย็อม) หมายถึง ความโปร่งใส ความบริสุทธิ์ หรือคุณธรรม (Integrity) คณะกรรมการดังกล่าวจึงอาจมีอีกชื่อหนึ่งว่า คณะกรรมการคุณธรรมแห่งชาติ

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2003 โน มู-ฮย็อน (Roh Moo-hyun) รับตำแหน่งประธานาธิบดี โดยสานต่อภารกิจเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งในด้านกฎระเบียบและสถาบันของ KICAC มีการสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชาติ อาทิ Ministerial-Level Meeting on Corruption (MLMC) Defense Acquisition Program Administration (DAPA) การสร้างภาคีเครือข่ายป้องกันการทุจริต Korean Pact on Anti-Corruption and Transparency (K-PACT) ที่ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่มากขึ้น รัฐบาลยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมระดับชาติเป็นวาระหลักด้วยการสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรภาครัฐ การจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริต การประกาศใช้ Code of Conduct for Public Officials การรับรายงานเกี่ยวกับการทุจริต และการคุ้มครองและให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแส (ACRC, n.d.a)

พัฒนาการเชิงสถาบันของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเกาหลีใต้ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องแม้จะมีการเปลี่ยนขั้วรัฐบาลเป็นฝ่ายอนุรักษ์นิยมใน ค.ศ. 2008 การเปลี่ยนแปลงสำคัญคือ มีการควมรวมองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3 ส่วน ได้แก่ KICAC, Administrative Appeals และ Ombudsman เข้าเป็น ACRC ซึ่งมีพันธกิจหลักคือ การเชื่อมโยงแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเข้ากับการคุ้มครองสิทธิที่เท่าเทียมของพลเมืองจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการหล่อเลี้ยงวัฒนธรรมการทุจริตในภาครัฐ ในช่วงเวลาเกือบสิบปีของรัฐบาลฝ่ายอนุรักษ์นิยม มีการประกาศใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น และกฎหมายเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ได้แก่ Protection of

Public Interest Reporters Act (2011) และ Improper Solicitation and Graft Act (2015) กฎหมายฉบับนี้มีชื่อเรียกจำลองตามอดีตประธาน ACRC ผู้เสนอชื่อกฎหมายดังกล่าวเมื่อ ค.ศ. 2012 ว่า “กฎหมาย คิม ย็อง-นัน (Kim Young-ran Act)” (ACRC, n.d.a)

กรณีอื้อฉาวของนางสาวปัก คิน-ฮเย (Park Geun-hye) อดีตประธานาธิบดีที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญถอดถอน เนื่องจากเปิดโอกาสให้เพื่อนสนิทเข้าไปแสวงหาประโยชน์ขณะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ทำให้การต่อต้านการทุจริตกลายเป็นหนึ่งใน 5 เป้าหมาย 20 ยุทธศาสตร์ 100 นโยบาย เพื่อสร้าง “ประเทศของประชาชน สาธารณรัฐที่มีความเป็นธรรม (A Nation of the People, A Just Republic of Korea)” ของรัฐบาลประธานาธิบดีมุน แช-อิน (Moon Jae-in) โดยประเด็นเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตนั้นปรากฏในนโยบายที่ 2 ของยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วยการสร้างรัฐบาลของประชาชนที่มุ่งปฏิรูประบบต่อต้านการทุจริตเพื่อให้เกาหลีใต้เป็นประเทศปลอดการทุจริต และนโยบายที่ 88 ของยุทธศาสตร์ที่ 5 ว่าด้วยการสร้างคาบสมุทรเกาหลีที่มีความมั่งคั่งและมั่นคงที่ต้องการปราบปรามการทุจริตในโครงการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศหรือ DAPA เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 ซึ่งเป็นการสานต่อเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีโน มู-ฮย็อน (Korean Culture and Information Service, 2017, p. 8-9, 25) ประธานาธิบดีมุนเรียกการทุจริตว่าเป็น “สิ่งชั่วร้ายที่ฝังรากลึก (Deep-rooted Evil)” มาอย่างยาวนานในสังคมเกาหลี จึงจำเป็นต้อง “กวาดล้าง (Liquidation)” ให้หมดสิ้น

2.2 บทบาทของภาคประชาสังคมในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทในการจรรโลงประชาธิปไตยและการต่อต้านการทุจริตในสังคมเกาหลีได้อย่างแข็งขันและต่อเนื่อง ใน ค.ศ. 1991 องค์กรเหล่านี้รวมตัวกันรณรงค์เรียกร้องการเลือกตั้งที่โปร่งใสและเป็นธรรมด้วยการสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนและติดตามตรวจสอบนักการเมือง ซึ่งดำเนินต่อเนื่องมาจนถึงการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาในเดือนเมษายน ค.ศ. 2000 ที่องค์กรเหล่านี้ร่วมกันจัดทำบัญชีดำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองทุจริต ผลคือ ร้อยละ 70 ของนักการเมืองที่อยู่ในบัญชีดำ (59 คน จาก 86 คน) แพ้การเลือกตั้ง ผลการสำรวจ Edelman Trust Barometer ใน ค.ศ. 2011 ระบุว่า องค์กรภาคประชาสังคมของเกาหลีใต้ได้รับคะแนนความเชื่อมั่นถึงร้อยละ 62 สูงกว่าทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน (ร้อยละ 53) องค์กรภาครัฐ (ร้อยละ 50) และภาคธุรกิจ (ร้อยละ 46) องค์กรภาคประชาสังคมที่บทบาทในการป้องกันการทุจริตเชิงรุก ได้แก่ Citizens' Coalition for Economic Justice (CCEJ) และ People's Solidarity for Participatory Democracy (PSPD) (Kalinowski, 2016, p. 640)

นอกจาก CCEJ และ PSPD แล้ว Transparency International (TI)-Korea เป็นอีกองค์กรประชาสังคมซึ่งมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศด้วย TI-Korea ก่อตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1999 โดยมีพันธกิจหลักคือ “การสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชน โดยมุ่งขจัดปัญหาการทุจริตที่แพร่หลายในสังคม และเสริมสร้างสังคมคุณธรรมด้วยกิจกรรมต่อต้านการทุจริตรูปแบบต่าง ๆ” (TI-Korea, n.d.) เช่น

การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการทุจริตร่วมกับองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกาหลีใต้ทุกช่วงวัยต่อคุณธรรมกับปัญหาการทุจริต การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับภาคธุรกิจและภาคการศึกษา การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้อื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น (TI-Korea, n.d.)

เหตุการณ์หนึ่งที่พิสูจน์บทบาทของภาคประชาสังคมเกาหลีใต้ในการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตคือ การชุมนุมดวงเทียนจรัสแสง (Candlelight Vigil) ของประชาชนเกาหลีใต้เป็นเวลาต่อเนื่องถึง 20 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ค.ศ. 2016 ถึงเดือนมีนาคม ค.ศ. 2017 เพื่อขับไล่นางสาวปัก คิน-ฮเย การชุมนุมดังกล่าวเกิดขึ้นจากการนำเสนอรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่าพบคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตที่มีรายละเอียดการแก้ไขถ้อยแถลงของประธานาธิบดี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงนโยบายต่าง ๆ จากนั้นสื่อมวลชนได้ติดตามค้นหาข้อมูลเชิงลึกจนพบว่าอดีตประธานาธิบดีเปิดโอกาสให้เพื่อนสนิทใช้ตำแหน่งประธานาธิบดีของตนแสวงหาประโยชน์เรียกรับสินบนจากบริษัทเอกชนรายใหญ่ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกาหลีใต้ทั่วประเทศในวันที่ 1 - 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016 โดย Gallup Korea ระบุว่า คะแนนนิยมของนางสาวปักเหลือเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ซึ่งเป็นคะแนนต่ำสุดที่ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเคยได้รับ (Reuters, 2016)

เหตุการณ์นี้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองเกาหลีใต้ร่วมสมัยที่มีการดำเนินกระบวนการถอดถอนประธานาธิบดีอย่างจริงจังตามฉันทามติของประชาชนส่วนใหญ่ในขณะนั้น โดยผ่านกระบวนการของรัฐสภาและศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งองค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างความตระหนักรู้และระดมพลังสนับสนุนจากประชาชนในการเรียกร้องให้ประธานาธิบดีลาออกจากตำแหน่ง มีการรวบรวมภาคีเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมจำนวนประมาณ 40 แห่ง ทั้งสหภาพแรงงานและเกษตรกร สโมสรนักศึกษา สมาคมศาสนา และองค์กรที่รณรงค์ในประเด็นทางสังคมและการเมืองอื่น ๆ เป็น People's Emergency Action to End the Park Administration (PEA) (Park, 2018, p. 42-43) และให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการทุจริตของอดีตประธานาธิบดีด้วยการจัดเทศกาลวัฒนธรรมบริเวณจัตุรัสคังฮวามุน การแจกเอกสารแผ่นพับต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในพื้นที่ออนไลน์ เช่น KakaoTalk, Facebook, Twitter เป็นต้น และการเปิดเว็บไซต์เพื่อรวบรวมรายชื่อถอดถอนอดีตประธานาธิบดีโดยเฉพาะ (Park, 2018, p. 72-73)

2.3 สรุปปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้

กล่าวโดยสรุป เกาหลีใต้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริต ได้แก่ เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลโดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็งทั้งในด้านกฎระเบียบและสถาบันขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐ ซึ่งมีพัฒนาการในเชิงบวกอย่างต่อเนื่องในยุคที่ประเทศสามารถลงหลักปักฐานระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์ ตั้งแต่รัฐบาลพลเรือนของประธานาธิบดีคิม ย็อง-ซัม เรื่อยมาจนถึงประธานาธิบดีมุน แจ-อิน การเปลี่ยนรัฐบาลเป็นชั่วคราวข้าม

มีผลเพียงการปรับโครงสร้างองค์กรต่อต้านการทุจริต แต่ยังมีการพัฒนาเนื้อหาสาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

อีกปัจจัยหนึ่งคือ บทบาทของภาคประชาสังคมที่ทำหน้าที่เป็นผู้ติดตามเฝ้าระวังการทุจริต (Watchdog) สร้างความตระหนักรู้ในสังคม และรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องจากการลงหลักปักฐานระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์เช่นกัน การชุมนุมตวงเทียนจรัสแสง ใน ค.ศ. 2016 - 2017 ที่มีองค์กรภาคประชาสังคมเป็นแกนนำเป็นเหตุการณ์ที่ยืนยันถึงบทบาทดังกล่าวได้อย่างดี แม้ประธานาธิบดีเกาหลีได้จะมีเรื่องพัวพันเกี่ยวกับการทุจริตทั้งจริงบ้างไม่จริงบ้าง แต่นั่นก็แสดงถึงสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปิดโอกาสให้ตรวจสอบบุคคลที่เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของรัฐได้ การยกระดับเจตจำนงทางการเมืองจึงเป็นประเด็นสำคัญหากต้องการให้การสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของ ACRC

พันธกิจหลักประการหนึ่งของ ACRC คือ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างสำนึกผู้ที่นำไปสู่การต่อต้านการทุจริต โดยมี ACTI เป็นสถาบันอบรมในกำกับ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2012 เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความยึดมั่นในคุณธรรมและรักษาบรรทัดฐานทางจริยธรรมอย่างเคร่งครัด และสร้างนักเรียนนักศึกษาให้เป็นหน่ออ่อนเพื่อช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมให้เป็นวัฒนธรรมประจำสังคม ด้วยความเชื่อพื้นฐานว่า มาตรการตรวจสอบติดตามและลงโทษนั้นไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาการทุจริตได้ กิจกรรมอบรมส่วนใหญ่ของ ACTI จึงมีวัตถุประสงค์ในการสร้าง “ความสำนึกผู้ต่อหลักคุณธรรม (Consciousness of Integrity)” เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 1 เป้าหมายของหลักสูตรการอบรมของ ACTI

ที่มา: ACRC (n.d.)

แผนภาพที่ 1 แสดงเป้าหมายของหลักสูตรการอบรมของ ACTI ซึ่งพิจารณาจากของปัญหาการทุจริตว่ามาจากลักษณะโครงสร้างสถาบันทางสังคมและการเมืองที่ผูกขาดพร้อมกับปัจจัยเชิงปัจเจกบุคคลที่เกิดจากการตัดสินใจอย่างถี่ถ้วนที่จะลงมือกระทำ การแก้ปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยสามองค์ประกอบ ได้แก่ ความโปร่งใส (Transparency) โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถเชิงสถาบัน และการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการทุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Accountability) โดยการ

ปกป้องผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตและการติดตามตรวจสอบ และสุดท้ายคือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติของปัจเจกบุคคลไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติและการสร้างวัฒนธรรมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ภารกิจของ ACTI จะเน้นประเด็นสุดท้ายเป็นหลัก ใน ค.ศ. 2018 ACTI ตั้งคณะที่ปรึกษา จำนวน 18 คน มีทั้งนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต และผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรม เพื่อระดมสมองนำไปพัฒนาเนื้อหาสาระเสริมสร้างคุณธรรมด้วย (ACRC, 2019, p. 75)

ในด้านกฎหมายที่กำกับและเกี่ยวข้อง รัฐธรรมนูญเกาหลีใต้ ค.ศ. 1987 ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตโดยตรง ประเด็นดังกล่าวปรากฏอยู่ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ACRC ได้แก่ Act on the Prevention of Corruption and the Establishment and Management of the ACRC มาตรา 2 และ 3 ระบุว่า องค์กรภาครัฐ (ในกฎหมายใช้คำว่า *청사진* ซึ่งอาจเทียบเท่ากับคำภาษาอังกฤษว่า Public Institution) ประกอบด้วยองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารภาครัฐและท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดท้องถิ่น สถานศึกษาของรัฐและเอกชน รัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่ป้องกันการทุจริตโดยการสร้างจริยธรรมทางสังคม ปรับปรุงแก้ไขแนวทางการบริหาร เงื่อนไขเชิงสถาบัน และกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการป้องกันการทุจริตโดยไม่ชักช้า พยายามสร้างความสำนึกผู้ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนด้วยวิธีการที่เหมาะสม อาทิ การให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่และเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันการทุจริต

นอกจากนี้ มาตรา 82-1 ของ Act on the Prevention of Corruption และมาตรา 88-2 ของกฎหมายบังคับใช้กฎหมายยังระบุด้วยว่า หัวหน้าหรือผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรภาครัฐดังกล่าวพึงจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตแก่บุคลากรอย่างน้อย 1 - 2 ชั่วโมงต่อปี โดยอาจเป็นการฟังบรรยาย การใช้สื่อผสม การอบรมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 2016 เป็นต้นมา เว้นแต่บุคลากรเพิ่งเข้าทำงานหรือเพิ่งได้รับการแต่งตั้ง องค์กรดังกล่าวพึงจัดให้มีการอบรมแบบพบหน้า (Face-to-Face) และรายงานผลต่อ ACRC ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป ยกเว้นรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่สามารถกำหนดกระบวนการตรวจสอบภายในได้เองโดยไม่ต้องรายงานผลต่อ ACRC (มาตรา 84)

ขณะเดียวกัน ACRC มีหน้าที่สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนเมื่อมีการร้องขอและติดตามตรวจสอบว่าได้มีการจัดกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อปี โดยอาศัยกฎหมายอื่น ๆ ที่กำกับดูแลหน่วยงานนั้นอยู่ เช่น อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 (2) ของ Elementary and Secondary Education Act ตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานศึกษาในสังกัดเมือง เป็นต้น ประเด็นสำคัญสำหรับการอบรม ได้แก่ บทบัญญัติและระบบป้องกันการทุจริตของประเทศ แนวทางการปรับใช้นโยบายคุณธรรมเพื่อป้องกันการทุจริต ความสำคัญของบทบาทและแนวทางการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสตาม Protection of Public Interest Reporters Act และประเด็นอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริต กฎหมายดังกล่าวยังเสนอแนะให้ ACRC หารือกับกระทรวงศึกษาธิการ

ในการบรรจุการป้องกันการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาภาคปกติและการศึกษาตลอดชีวิตด้วย ปรธานาธิบดีอาจใช้อำนาจในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหารในการออกกฤษฎีกาเพื่อแก้ไขเนื้อหาสาระ ในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเป็นรายมาตราให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยได้

วิสัยทัศน์ที่ระบุในเอกสารแนวนโยบายคุณธรรมและการต่อต้านการทุจริตของ ACRC ซึ่งเผยแพร่เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2021 คือ การเป็นประเทศที่มีความเป็นเลิศด้านคุณธรรม โดยติดอันดับ 1 ใน 20 ของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index: CPI) ภายใน ค.ศ. 2022 ด้วยยุทธศาสตร์ 4 ขั้นตอนที่มีมุ่งสู่การสร้างผลลัพธ์สูงสุดด้วยกระบวนการปฏิรูประบบ ต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การปฏิรูประบบและกระบวนการให้สำเร็จ การตอบสนอง ประเด็นการทุจริตทั้งหมดได้อย่างรวดเร็ว การเสริมสร้างสำนึกผู้แทนคุณธรรม และการเสริมสร้าง ระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตในเชิงรุกอย่างทันที่ (ACRC, 2021, p. 11) เอกสาร แนวนโยบายยังกล่าวถึงลำดับความสำคัญของกิจกรรมใน ค.ศ. 2021 โดยมุ่งเน้น

(1) การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง รวมถึง เจ้าหน้าที่รัฐที่มาจากทางเลือกตั้ง โดยจัดการประชุมหารือและการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับส่วนงานต่าง ๆ ที่มีพันธกิจในการพัฒนาบุคลากรของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และการเพิ่มเติมจำนวนกรณีศึกษาในหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง (ACRC, 2021, p. 30)

(2) การเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ การสร้างเครือข่ายกับส่วนงานต่าง ๆ ที่มีพันธกิจ ในการพัฒนาบุคลากรเช่นเดียวกับข้อ (1) และการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งข้อมูลเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2020 ระบุว่า ACRC มีสถาบันที่เป็นเครือข่ายจำนวนทั้งสิ้น 112 แห่ง ประกอบด้วย ส่วนบริหาร ของรัฐ 43 แห่ง หน่วยงานศึกษาอบรมขององค์กรส่วนท้องถิ่น 23 แห่ง หน่วยงานด้านการศึกษา ส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง และองค์กรภาครัฐ 28 แห่ง (ACRC, 2021, p. 30)

(3) การปรับตัวตามสถานการณ์โรคโควิด-19 ด้วยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนและ การเผยแพร่ความรู้ให้เป็นรูปแบบออนไลน์มากขึ้น หรือบันทึกเป็นวิดีโอสำหรับผู้ใช้ร่วมที่จำเป็นต้อง เข้ารับการอบรมแบบพบหน้า ส่วนผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นอาจดำเนินการ ผ่านเว็บไซต์ของ ACTI บริการคลาวด์ หรือ Youtube ได้ โดยตั้งเป้าหมายจัดกิจกรรมอบรมออนไลน์ จำนวน 11 ครั้งใน ค.ศ. 2021 สำหรับกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้อื่น ๆ ให้เน้นการแสดงและ การปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย (ACRC, 2021, p. 31-32) ACTI พิจารณา แนวทางและรูปแบบการอบรมแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

3.1 เจ้าหน้าที่รัฐ

ACTI จัดการอบรมแก่เจ้าหน้าที่รัฐหลายกลุ่มประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รัฐแรกเข้า เจ้าหน้าที่รัฐ ที่ได้เลื่อนตำแหน่ง เจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดชอบ การตรวจเงินแผ่นดินและภารกิจส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรภาครัฐ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐ ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต และผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรม ใน ค.ศ. 2019 มีองค์กรภาครัฐที่ต้อง เข้ารับการอบรมตามกฎหมายจำนวนทั้งสิ้น 1,939 แห่ง โดยผู้เข้ารับการอบรมมีอัตราการอบรม

ครบถ้วนตามหลักสูตรอยู่ที่ร้อยละ 93.1 มีการจัดการอบรมแบบพบหน้า จำนวน 16 กิจกรรม 128 ครั้ง โดยมีผู้ผ่านการอบรม จำนวน 19,684 ราย ใน ค.ศ. 2020 มีการเปิดหลักสูตรผู้นำด้านคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกิดในยุค Millennials หรือ Generation Y (ซึ่งหมายถึงผู้ที่เกิดระหว่าง ค.ศ. 1981 - 1996) เป็นครั้งแรก โดยประยุกต์ใช้เกมเป็นเครื่องมือของการอบรมให้สอดคล้องกับความนิยมของผู้รับการอบรม และมีการจัดการอบรมแบบพบหน้าเพิ่มเติม จำนวน 17 กิจกรรม 170 ครั้ง โดยมีผู้ผ่านการอบรมจำนวนประมาณ 30,000 ราย (ACRC, 2020b, p. 183)

หลักสูตรการอบรมหนึ่งที่ได้รับคามนิยมมากในหมู่เจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและหัวหน้าหน่วยงานขององค์กรภาครัฐต่าง ๆ คือ คอนเสิร์ตคุณธรรม (Integrity Live หรือ Integrity Concert) ซึ่งจัดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 2013 กิจกรรมประกอบด้วย การแสดงทางวัฒนธรรมสดที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจปัญหาที่เกิดจากการทุจริตและตระหนักถึงค่านิยมการมีคุณธรรมด้วยการเล่าเรื่องผ่านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและร่วมสมัยของเกาหลีใต้ เช่น การขับร้องสำเนียงเอื้อนแบบเกาหลีดั้งเดิมหรือพันโซรี การแสดงระบำหน้าฉากหรือมาดังกิก การวาดทราย เป็นต้น โดย ACTI จะคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากไบสมัครที่ยื่นเข้ามา ใน ค.ศ. 2019 มีการจัดกิจกรรมดังกล่าวถึง 44 ครั้ง จากการตอบแบบสอบถามในแต่ละปี กิจกรรมนี้ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยมีผู้ประเมินว่าพอใจถึงร้อยละ 90 (ACRC, 2020b, p. 184)

ACTI ยังมีหลักสูตรการอบรมเพื่อบ่มเพาะผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรมด้วย โดยแบ่งเป็นผู้ฝึกสอนระดับต้น ซึ่งหมายถึง บุคลากรที่สามารถเป็นผู้อบรมภายในหน่วยงานของตนเอง จำนวน 1,978 ราย ผู้ฝึกสอนเชี่ยวชาญที่สามารถให้ความรู้เรื่องระบบ โครงสร้าง และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตได้ จำนวน 264 ราย และผู้ฝึกสอนระดับสูงซึ่งสามารถให้ความรู้และสร้างความสำนึกผู้ต่อหลักคุณธรรมให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ จำนวน 38 ราย มีการนำรายชื่อเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของ ACTI (ซึ่งมีเฉพาะภาษาเกาหลี) เพื่อให้หน่วยงานที่สนใจสามารถมาพิจารณาเชิญผู้ฝึกสอนที่เห็นว่าเหมาะสมไปเป็นผู้อบรมของหน่วยงานได้ ภายในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2020 มีผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรดังกล่าวแล้ว จำนวน 2,280 ราย (ACRC, 2020b, p. 185)

นอกจากการอบรมแบบพบหน้าแล้ว ACTI ยังจัดหลักสูตรการอบรมจำนวนหนึ่งผ่านช่องทางออนไลน์ด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19 หัวข้ออบรมหลัก เช่น ความตระหนักต่อกฎหมายป้องกันการทุจริต การใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ความเข้าใจนโยบายคุณธรรมและต่อต้านการทุจริตของประเทศ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมาย Improper Solicitation and Graft Act การเรียนรู้วิธีการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต (Corruption Risk Assessment: CRA) จากกรณีศึกษา เป็นต้น นับตั้งแต่การก่อตั้ง ACRC ใน ค.ศ. 2008 มีผู้ผ่านการอบรมผ่านช่องทางออนไลน์จำนวนประมาณ 960,000 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ใน ค.ศ. 2019 มีเจ้าหน้าที่รัฐที่ผ่านการอบรมผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 171,132 ราย ACTI ยังมีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานศึกษาอบรมขององค์กรภาครัฐที่มีพันธกิจ

ในการพัฒนาบุคลากรผ่านการอบรมด้วย เช่น National Human Resources Development, Local Government Officials Development Institute, Institute of Justice, Korean National Diplomatic Academy เป็นต้น (ACRC, 2020b, p. 185)

เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงที่เคยเข้าร่วมการอบรมของ ACTI อาทิ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงอินช็อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน และการขนส่ง ประธานคณะกรรมการกำกับบริการทางการเงิน ผู้อำนวยการสำนักงานอตุณิยมวิทยา ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมและป้องกันโรค อธิการบดีมหาวิทยาลัยแห่งชาติช็อนนัม นายกเทศมนตรีนครปูซาน นายกเทศมนตรีนครอูลซัน ผู้ว่าการเขตบริหารพิเศษเซจง ศึกษาธิการจังหวัดชุงช็องเหนือ คยองช็องเหนือ คยองช็องใต้ ช็อลลาใต้ ศึกษาธิการนครแทจ็อน นครอินช็อน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารองค์การบริหารพื้นที่ชนบท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารองค์การอาคารสงเคราะห์และชุมชนแห่งกรุงโซล (ACRC, 2020a, p. 78)

ใน ค.ศ. 2021 ACTI กำหนดแนวทางการอบรมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐแตกต่างกันไปตามสถานะ เช่น การอบรมเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นผู้บริหารระดับสูงจะเน้นการจัดเวทีหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างอิสระมากกว่าการบรรยายโดยวิทยากร การอบรมเจ้าหน้าที่รัฐแรกเข้าจะเน้นกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยที่เรียกว่า “กิจกรรมเปิดใจ” หรือ “กิจกรรมค้นหาตัวตนคนยุค Millennials” ร่วมกับการบรรยายเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ มีการใช้เกมตอบคำถามประกอบบ้าง ส่วนการจัดอบรมเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับการเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งจะเน้นองค์ความรู้เชิงปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางการสื่อสารประเด็นคุณธรรม การตอบสนองข้อร้องเรียนที่ผิดปกติและเสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น (Gyoyukgwajeong Sogae-Jeongnyeomgyoyuk Euimuhwa Majchumgyoyuk, n.d.) ผู้เขียนมีข้อสังเกตจากการประมวลรูปแบบการอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐทุกกลุ่มเป้าหมายว่า ACTI ให้ความสำคัญแก่สาระเกี่ยวกับ Improper Solicitation and Graft Act อย่างมาก และให้น้ำหนักแก่กิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรมหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการบรรยายโดยวิทยากร

3.2 สมาชิกสภาท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่รัฐอีกกลุ่มที่ ACTI ให้ความสำคัญอย่างมากและพัฒนาหลักสูตรการอบรมอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ ค.ศ. 2018 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสภาท้องถิ่นที่ใสสะอาด ประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่น เนื่องจากผลประเมินคุณธรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับต่ำและสมาชิกสภาท้องถิ่นเองก็มักไม่ค่อยใส่ใจเข้าร่วมกิจกรรมมากนัก เนื้อหาสาระหลักที่ ACTI จัดอบรมให้กลุ่มดังกล่าวคือ กฎหมายเกี่ยวข้องกับต่อต้านการทุจริตที่จำเป็นต้องรู้ โดยเฉพาะ Conduct for Local Assemblymen และ Improper Solicitation and Graft Act และมีกิจกรรมปฏิญาณตนในฐานะผู้นำชุมชนด้วย ใน ค.ศ. 2019 ACTI จัดอบรม

ให้สภาท้องถิ่น จำนวน 17 แห่ง เช่น เขตบริหารพิเศษกรุงโซล สภาท้องถิ่นจังหวัดชุงช็องเหนือ สภาท้องถิ่นเมืองช็อนอัน สภาท้องถิ่นเมืองช็อนจู สภาท้องถิ่นเมืองโพฮัง เขตควันอ๊กในกรุงโซล เป็นต้น โดยเขตบริหารพิเศษกรุงโซลเป็นสภาท้องถิ่นแห่งแรกที่ลงนามใน Anti-Corruption and Transparency Pact กับ ACRC เพื่อร่วมแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตและสร้างวัฒนธรรมความโปร่งใส (ACRC, 2020a, p. 78, ACRC, 2020b, p. 184)

ใน ค.ศ. 2021 ACTI กำหนดแนวทางการอบรมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้ 6 รูปแบบ ได้แก่ ปฏิญญาประชาคม (1 - 2 ชั่วโมง) เสริมสร้างความสามารถด้านคุณธรรม (3 - 4 ชั่วโมง) เรียนรู้หลักคุณธรรม (5 - 6 ชั่วโมง) สร้างผู้นำคุณธรรม (8 ชั่วโมง) อบรมคุณธรรมในวันหยุดราชการ (8 ชั่วโมง) และท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (8 ชั่วโมง) โดยหน่วยงานที่เข้ารับการอบรมหรือต้องทำร่วมกับ ACTI ถึงความสอดคล้องของกลุ่มเป้าหมายเสียก่อน จำนวนปกติที่ ACTI สามารถรองรับผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มนี้ได้คือ 5 - 100 ราย สารหรือกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานของการอบรมทุกกลุ่มคือ การให้สัตย์ปฏิญาณแก่ประชาคมว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม แนวทางการพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำด้านคุณธรรม การอธิบายหลักการทางกฎหมายที่เข้าใจยากด้วยกิจกรรมศิลปะวัฒนธรรมและทอล์กโชว์ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามกลุ่มที่เข้ารับการอบรม เช่น การไปวัดเพื่อปฏิบัติสมาธิหรือบำเพ็ญประโยชน์ การรับชมภาพยนตร์บุคคลตัวอย่างในประวัติศาสตร์ เป็นต้น ปิดท้ายรายการด้วยการมอบเกียรติบัตรและการสะท้อนมุมมองของผู้เข้าร่วมเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมต่อไป (Gyoyukgwajeong Sogae-Gigwandaesang Jeongnyeomgyoyuk, n.d.) ดังหลักสูตรการอบรมของ ACTI สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จัดขึ้นเป็นประจำในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หลักสูตรการอบรมของ ACTI สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จัดขึ้นเป็นประจำ

ประเภทการอบรม	ชื่อหลักสูตรการอบรม	ผู้เข้ารับการอบรม
การปลูกฝังคุณธรรมสำหรับองค์กรภาครัฐ (3 หลักสูตร)	หลักสูตรเป็น-อยู่อย่างมีคุณธรรม (Integrity Live)	เจ้าหน้าที่รัฐทุกคน รวมทั้งหัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ระดับสูง
	หลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมที่เป็นความร่วมมือกับสถาบันอบรมอื่นๆ	เจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	หลักสูตรอบรมคุณธรรมสำหรับสภาท้องถิ่น	สมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 1 (ต่อ) หลักสูตรการอบรมของ ACTI สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จัดขึ้นเป็นประจำ

ประเภทการอบรม	ชื่อหลักสูตรการอบรม	ผู้เข้ารับการอบรม
การอบรมที่ปรับให้เข้ากับพันธกิจของหน่วยงานที่จำเป็นต้องรับ การอบรมคุณธรรม (6 หลักสูตร)	หลักสูตรเพิ่มพูนศักยภาพการเป็นผู้นำด้านคุณธรรม	เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงและผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษา
	หลักสูตรเพิ่มพูนขีดความสามารถด้านคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐแรกเข้า	เจ้าหน้าที่รัฐแรกเข้า
	หลักสูตรเพิ่มพูนขีดความสามารถด้านคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้เลื่อนตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่รัฐที่ได้เลื่อนตำแหน่ง
	หลักสูตรผู้นำด้านคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกิดในยุค Millennials	เจ้าหน้าที่รัฐที่เกิดในยุค Millennials
	หลักสูตรเพิ่มพูนสมรรถนะในการตอบโต้การทุจริต	ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต
	หลักสูตรสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม	เจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดชอบการตรวจเงินแผ่นดินและภารกิจส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรภาครัฐ
การพัฒนาผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรม (4 หลักสูตร)	หลักสูตรสร้างผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรม (ระดับต้น ระดับเชี่ยวชาญ และการอบรมทบทวน)	เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนทั่วไป
	หลักสูตรบ่มเพาะผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรม	ผู้ฝึกสอนคุณธรรมจริยธรรมที่ผ่านการอบรมระดับต้น
ด้านคุณธรรม	ด้านคุณธรรม	ด้านคุณธรรม
อื่นๆ (4 หลักสูตร)	หลักสูตรเพิ่มพูนขีดความสามารถด้านคุณธรรม	เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนทั่วไป
	หลักสูตรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ Improper Solicitation and Graft Act	เจ้าหน้าที่รัฐ
	หลักสูตรสร้างความเข้าใจบทบาทของผู้ตรวจการ	ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบการรับเรื่องร้องเรียนในองค์กรภาครัฐ
	หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของ ACRC	ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด ACRC

ที่มา: ACRC (2020b, p. 183) ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม ค.ศ. 2020

3.3 เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากต่างประเทศ

นอกจากการอบรมเจ้าหน้าที่รัฐของเกาหลีใต้เองแล้ว ACTI ยังจัดหลักสูตรการอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากต่างประเทศตั้งแต่ ค.ศ. 2013 ในฐานะความช่วยเหลือแบบทางการ (Official Development Assistance: ODA) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการต่อต้านการทุจริตของประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ โดยองค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริตของแต่ละประเทศเป็นผู้เสนอชื่อผู้เข้าร่วม แต่แต่ละปีจะมีผู้เข้าร่วมประมาณ 15 ราย ใน ค.ศ. 2020 มีการจัดอบรมเป็นภาษาฝรั่งเศสสำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียกลางนอกเหนือจากภาษาอังกฤษด้วย (ACRC, 2020b, p. 186) ตัวอย่างประเทศที่เคยส่งผู้แทนเข้าร่วมการอบรม เช่น สาธารณรัฐอาร์มีเนีย สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐอิรัก สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นต้น (ACRC, 2020a, p. 80)

ACTI ยังจัดการอบรมนโยบายต่อต้านการทุจริตตามที่รัฐบาลประเทศอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศร้องขอด้วย เช่น โครงการการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) เป็นต้น และยังร่วมแบ่งปันประสบการณ์ในการประยุกต์นโยบายต่อต้านการทุจริตในระดับระหว่างประเทศ อาทิ การประเมินความริเริ่มด้านการทุจริต (Corruption Initiative Assessment: CIA) และ CRA ให้เข้ากับบริบทของเกาหลีใต้กับประชาคมระหว่างประเทศด้วย (ACRC, 2020b, p. 186)

3.4 เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการสร้างความสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของ ACTI จากการสำรวจความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนเกาหลีใต้ต่อปัญหาการทุจริตในเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม ค.ศ. 2012 พบว่า เด็กและเยาวชนเกาหลีใต้ประมาณร้อยละ 40 เห็นว่าการเป็นคนรวยสำคัญกว่าการเป็นคนดี (TI-Korea, 2014) องค์กรภาครัฐโดยเฉพาะ ACRC ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงพัฒนาหลักสูตรการอบรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความหมายของคุณธรรมและความจำเป็นที่ต้องมีคุณธรรมนำชีวิต กิจกรรมหลัก ได้แก่ โครงการเสริมสร้างประสบการณ์คุณธรรม (Program for Integrity Experience) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม การแข่งขันโต้วาที และกิจกรรมค่ายคุณธรรม (Camp for a Culture of Integrity) ที่ประกอบด้วย การแข่งขันตอบคำถามวัดความรู้ตามรายการ *Golden Bell Quiz* ซึ่งเป็นที่นิยมในเกาหลีใต้ การบรรยายพิเศษเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การแสดงทางวัฒนธรรม และการร้องเพลงแร็ปคุณธรรม ใน ค.ศ. 2019 ACTI จัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์คุณธรรม จำนวน 10 ครั้ง และจัดค่ายคุณธรรม จำนวน 8 ครั้ง ใน ค.ศ. 2018 ACTI เคยจัดการประกวดวิดิทัศน์ส่งเสริมคุณธรรมที่โรงเรียนประถมศึกษา ชันยง เมืองช็อนอัน และโรงเรียนมัธยมศึกษาแมว็อน เมืองซูว็อน และจัดการแสดงหุ่นเชิดสำหรับเด็กอายุ 5 - 7 ปี ที่ห้องสมุดโอซัง-โฮชู ในเมืองช็องจู และศูนย์การประชุมเซจ ในฐานะกิจกรรมหนึ่งของสัปดาห์การต่อต้านการทุจริต เพื่อสร้างความตระหนักรู้ด้วย (ACRC, 2019, p. 74, 76)

ในหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติของเกาหลีใต้มีการบรรจุสาระเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต และการปลูกฝังคุณธรรมในแบบเรียนด้วยเช่นกัน ในระดับประถมศึกษา ผู้เรียนยังอ่อนวัยเกินไปที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและการทุจริต แบบเรียนประถมศึกษาจึงเน้นการอธิบายองค์ประกอบของการต่อต้านการทุจริตหรือหลักคุณธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตมากกว่า เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความน่าเชื่อถือ การควบคุมตนเอง ความภูมิใจในตนเอง การปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ความรักชาติ ความเป็นธรรม จิตวิญญาณของชุมชน หน้าที่พลเมือง เป็นต้น ขณะที่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บทเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมจะกล่าวถึงไปถึงที่มาของปัญหาการทุจริตจากทั้งในระดับโครงสร้างและปัจเจกบุคคล และแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการสร้างสังคมที่เป็นธรรม เป็นพลเมืองที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของรัฐด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รู้จักกำหนดสมดุลระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มุ่งสร้างสังคมในอุดมคติ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นจะเน้นกล่าวถึงผลกระทบของการทุจริตต่อสังคมการเมืองโดยรวม ให้คุณค่าแก่คุณธรรมในฐานะทุนทางสังคมอันมีค่า การป้องกันการทุจริตเป็นพันธกิจของสมาชิกในสังคมทุกคน ปลูกฝังให้นักเรียนที่ใฝ่ฝันอยากเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือนักธุรกิจ ต้องยึดหลักคุณธรรม แบบเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังมีการยกข้อความของนักปรัชญาอย่าง Plato ที่กล่าวถึงผู้ปกครองต้องมีคุณธรรมสูงส่งด้วย และยังมีกรกล่าวถึงตัวอย่างบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรมในประวัติศาสตร์เกาหลีเอง เช่น ซ็อง ย็อง ยง (Jeong Yak Yong) ฮวาง ฮี (Hwang Hee) อิก ซ็อน กวัน (Ik Seon Gwan) นอกจากนี้เนื้อหาสาระแล้ว การปลูกฝังคุณธรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังเน้นกิจกรรมแลกเปลี่ยนและอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาทางแพ่งทางจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ระดับความตระหนักรู้เรื่องการทุจริตเฉพาะบุคคล และแนวทางและกลไกการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ด้วย (UNODA, n.d.)

ACTI จัดทำหลักสูตรที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเฉพาะตั้งแต่ ค.ศ. 2015 โดยส่งหนังสือเชิญเข้าร่วมกิจกรรมไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ เดินทางไปจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาเป้าหมายเอง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเหล่านั้นเข้าถึงฐานข้อมูลเพื่อสมัครเข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั่วไปได้ หลักสูตรการอบรมสำหรับนักเรียนของ ACTI ประกอบด้วย

(1) กิจกรรมกลุ่ม (ร้อยละ 50) เช่น ศาลจำลองในชั้นเรียน การกำหนดบทบาทสมมติในสถานการณ์ทางแพ่งทางจริยธรรม การร่วมกันร่างคำปฏิญาณคุณธรรมของห้องเรียน เป็นต้น

(2) การเรียนรู้ผ่านเกม (ร้อยละ 25) เช่น เกมปาเป้าปิดตาข้างหนึ่ง เกมเคลื่อนย้ายลูกปิงปอง เกมเรียนรู้เกี่ยวกับการผูกขาด เป็นต้น

(3) การนำเสนอ (ร้อยละ 10)

(4) การตรวจสอบภายในความคิดตนเองอย่างละเอียด (ร้อยละ 10) เช่น การเขียนหรือการพูดถึงประสบการณ์ของตนเองหรือครอบครัวเกี่ยวกับการสำนึกผู้ เป็นต้น และ

(5) การศึกษาผ่านภาพและเสียง (ร้อยละ 5)

กิจกรรมเหล่านี้ได้รับการตอบรับอย่างดี จากผลการสำรวจความคิดเห็นนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 297 คน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพอใจถึงร้อยละ 92.2 (UNODC, n.d.) ส่วนการอบรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไปนั้น ACTI สร้างความเชื่อมโยงกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาครัฐอื่น ๆ โดยจัดเทศกาลคุณธรรมท้องถิ่นและโครงการการศึกษาตลอดชีวิต และรายการเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ มีการเผยแพร่คลิปการบรรยายเรื่อง *Integrity to Change the World* เป็นเวลา 15 นาที ทางช่อง CBS ในวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ. 2019 เพื่อให้เข้าถึงประชาชนทั่วไป และนำวิดีโอต้นบันทึกการบรรยายดังกล่าวไปเผยแพร่ซ้ำทาง Youtube, Facebook และช่อง CBS โดยมีจำนวนผู้ชมมากถึง 2.6 ล้านคน (ACRC, 2020b, p. 187-188)

ACTI ยังพัฒนาเนื้อหาสาระเพื่อสร้างสำนึกผู้ในการต่อต้านการทุจริตรูปแบบอื่น ๆ อาทิ บริการบทเรียนออนไลน์แบบเปิด (Massive Open Online Courseware: MOOC) เกี่ยวกับคุณธรรม ค่านิยม และความเป็นธรรมในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมนุษยชาติ และให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่อต้านการทุจริตที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น Improper Solicitation and Graft Act และ Public Interest Reporters Act เป็นต้น จัดทำวิดีโอต้นความยาวประมาณ 5- 6 นาที ในชุด *청사진* (อ่านว่า ซ็อง-ซา-จิน) แปลว่า พิมพ์เขียว ตอนที่ได้จัดทำและเผยแพร่แล้ว ได้แก่ ความสำนึกผู้ในการต่อต้านการทุจริต ความสำคัญของการเป็นผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต พิบัติภัยที่เกิดจากการทุจริต และ 10 เมตรจากรังสีคุณธรรม ACTI ยังผลิตเกมชื่อ Jewel of Faith เพื่อปลูกฝังค่านิยมการมีคุณธรรมในหมู่เยาวชน เช่น ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามพันธกรณี วินัย ความซื่อสัตย์ และความตระหนักในหน้าที่ต่าง ๆ เป็นต้น (ACRC, 2020a, p. 82) และมีแผนร่วมมือกับสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานที่มีพันธกิจในการจัดและส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น อาทิ National Institute for Lifelong Education และ Gyeonggi-do Provincial Institute for Lifelong Learning (ACRC, 2020b, p. 188-189) ตัวอย่างสื่อดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างสำนึกผู้ในการต่อต้านการทุจริตโดย ACTI ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างสื่อดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างสำนึกในการต่อต้านการทุจริตโดย ACTI

ลำดับ	รูปแบบ	เนื้อหาสาระ	คำอธิบาย
1	วีดิทัศน์เพื่อการศึกษา	วีดิทัศน์เรื่องพิมพ์เขียว (เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2019)	วีดิทัศน์ความยาว 5 นาทีเกี่ยวกับการส่งต่อพลัง และแรงบันดาลใจในการทำสิ่งดีที่มีขนาดสั้น และสื่อสารสาระหลักได้อย่างชัดเจน (จำนวน 4 ตอน)
2	วีดิทัศน์เพื่อการศึกษา	การสนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้จากหนังสือที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม (เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2020)	การใช้เนื้อหาในเทปนิยายเพื่อสื่อสารค่านิยม การมีคุณธรรมสู่เด็กและเยาวชน (จำนวน 3 เรื่อง)
3	การบรรยายสาธารณะ เผยแพร่ออนไลน์	MOOC Season 1 (เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2020)	คลิปการบรรยายและอภิปรายในประเด็น คุณธรรมกับมนุษยชาติ (จำนวน 6 ครั้ง)
4	การบรรยายสาธารณะ เผยแพร่ออนไลน์	MOOC Season 2 (เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2020)	คลิปการบรรยายของชาวต่างชาติที่มีชื่อเสียง เพื่อมุ่งสร้างสังคมเกาหลีสะอาดไม่มีการทุจริต (จำนวน 6 ครั้ง)
5	วีดิทัศน์ Book Run-ning	Book Running เพื่อศึกษา สาระเกี่ยวกับหลักคุณธรรม (เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2020)	คลิปการบรรยายของผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปเนื้อหา สาระจากหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม (จำนวน 4 ตอน)
6	การแข่งขันเพื่อสร้าง เนื้อหาส่งเสริม หลักคุณธรรม	วีดิทัศน์ บทเพลง กวีนิพนธ์	การแข่งขันประเภทต่างๆ เพื่อสร้างเนื้อหา ส่งเสริมหลักคุณธรรมใน ค.ศ. 2019 - 2020 (จำนวน 54 รางวัล)
7	ละครเผยแพร่ทางเว็บไซต์	ละครส่งเสริมคุณธรรมเรื่อง Dal-gona (เริ่มดำเนินการ ใน ค.ศ. 2020)	การสร้างละครส่งเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (จำนวน 4 ตอน)

ที่มา: ACRC (2021, p. 33) ข้อมูล ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2021

นอกจากการอบรมแล้ว ACTI ยังประยุกต์ใช้วิธีการอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การจัดการประกวด คุณธรรม (Integrity Contest) ประจำปีตั้งแต่ ค.ศ. 2015 โดยหัวข้อการจัดงานใน ค.ศ. 2019 คือ *Integrity, Becomes a Daily Life* กิจกรรมหลักของงานประกอบด้วยการเล่นเรียงความเกี่ยวกับ ประสบการณ์คุณธรรมในชีวิตประจำวัน การจัดทำวีดิทัศน์ขนาดสั้นประมาณ 5-10 นาที ที่สะท้อน ความคิดของพลเมืองเกาหลีใต้ต่อหลักคุณธรรม การจัดทำสารคดีเชิงคุณธรรม การร้องเพลงแร็ป

ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม และการประกวดนำเสนอและตีความคุณธรรมผ่านกวีนิพนธ์ มีผลงานที่ร่วมส่งเข้าประกวดตามหัวข้อที่กำหนดจำนวนทั้งสิ้น 1,066 ผลงาน ในจำนวนนี้ มีผู้ส่งเรียงความเข้าประกวดจำนวนมากที่สุดถึง 906 ผลงาน มาจากเจ้าหน้าที่รัฐ 747 ผลงาน และประชาชนทั่วไป 159 ผลงาน รองลงมาคือ การร้องเพลงแร็ป การจัดทำคลิปขนาดสั้น และการจัดทำสารคดี ตามลำดับ โดยมีรางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวด จำนวน 50 รางวัล คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 47.1 ล้านบาท (หรือประมาณ 1.3 ล้านบาท) (ACRC, 2020a, p. 85; ACRC, 2020b, p. 180) เอกสารแนวนโยบายคุณธรรมและการต่อต้านการทุจริตยังเสนอให้เพิ่มเติมการจัดทำการ์ดข่าวหรือเนื้อหาเว็บตูนเพื่อสร้างความสำนึกในการต่อต้านการทุจริตผ่านช่องทางออนไลน์และการประกวดร้องเพลงลูกทุ่งเกาหลีในการประกวดครั้งต่อไปใน ค.ศ. 2021 ด้วย (ACRC, 2021, p. 35) ตารางที่ 3 สรุปแนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้โดย ACTI

ตารางที่ 3 แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้โดย ACTI

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นการศึกษาอบรม	รูปแบบ/สื่อการสอน	เครือข่าย
1. เจ้าหน้าที่รัฐ ทุกระดับและผู้ฝึกสอน คุณธรรมจริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เกี่ยวกับระบบโครงสร้าง กฎระเบียบ และนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ - การสร้างดุลยภาพที่เหมาะสมและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม - การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตจากกรณีศึกษา - ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม (กรณีผู้ฝึกสอน) 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมแบบพบหน้า - อบรมออนไลน์ - การแสดงศิลปวัฒนธรรม - วิดีทัศน์ บทเพลง กวีนิพนธ์ - การประกวดแข่งขัน 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานศึกษาอบรมขององค์กรภาครัฐที่มีพันธกิจในการพัฒนาบุคลากร
2. สมาชิกสภาท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความเชื่อมั่นสำหรับชุมชน - กฎหมายเกี่ยวข้องกับ การทุจริตที่จำเป็นต้องรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมแบบพบหน้า - อบรมออนไลน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ป้องกันและปราบปราม การทุจริตจาก ต่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถด้านการต่อต้านการทุจริต - ประสบการณ์ของเกาหลีใต้ในการประยุกต์นโยบายให้เข้ากับบริบทของประเทศนั้น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมแบบพบหน้า - อบรมออนไลน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรภาครัฐในต่างประเทศที่มีพันธกิจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ตารางที่ 3 (ต่อ) แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้โดย ACTI

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นการศึกษ้อบรม	รูปแบบ/สื่อการสอน	เครือข่าย
4. เด็กและเยาวชน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับค่านิยมการมีคุณธรรม - ชี้ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีคุณธรรม - ฝึกการคิดและตัดสินใจที่เหมาะสมหากเผชิญภาวะทางแพรง ทางจริยธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรทางการของสถานศึกษาต่าง ๆ - กิจกรรมกลุ่ม - การโต้วาทีและอภิปราย - เกม - การบรรยายพิเศษ - การแสดงศิลปวัฒนธรรม - วิทยทัศน์ บทเพลง กวีนิพนธ์ - ละคร - หนังสือ 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย - สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา - หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อต่อต้านการทุจริต
5. ประชาชนทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยมการมีคุณธรรมและความสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริต - กฎหมายต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - MOOC - การบรรยายพิเศษ - การประกวดแข่งขัน - วิทยทัศน์ บทเพลง กวีนิพนธ์ - หนังสือ 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานีวิทยุโทรทัศน์

3.5 สรุปแนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตโดย ACTI

(1) ACTI เป็นองค์กรนำในการขับเคลื่อนการสร้างสำนึกผู้

ACTI มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการเป็นองค์กรนำเพื่อสร้างสำนึกผู้ต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ ซึ่งมีที่มาจากอำนาจตามกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรภาครัฐต่าง ๆ ต้องจัดให้มีการศึกษาอบรม เพื่อต่อต้านการทุจริตแก่บุคลากรอย่างน้อย 1-2 ชั่วโมงต่อปี โดยอาจเป็นการฟังบรรยายการใช้สื่อผสมการอบรมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 2016 เป็นต้นมา เว้นแต่บุคลากรที่เพิ่งเข้าทำงานหรือเพิ่งได้รับการแต่งตั้ง และต้องรายงานผลต่อ ACRC ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป

(2) สร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการสร้างสำนึกผู้ในสังคม

ACTI ยังมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการศึกษ้อบรมและเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อต่อต้านการทุจริตกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานศึกษาอบรมขององค์กรภาครัฐที่มีพันธกิจในการพัฒนาบุคลากร องค์กรส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาครัฐในต่างประเทศที่มีพันธกิจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สถานศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหรือส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น องค์กรเครือข่ายเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการรักษาความ

ต่อเนื่องในการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ โดยมี ACTI เป็นองค์กรแกนกลางในการประสานงานด้วย

(3) ออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรการศึกษาอบรมและเผยแพร่ความรู้ของ ACTI มีการออกแบบประเด็น รูปแบบ และสื่อการสอนให้ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ สมาชิกสภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากต่างประเทศ เด็กและเยาวชน และประชาชนทั่วไป เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีทั้งส่วนที่เป็นการต่อต้านการทุจริตโดยตรง เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่กำกับและเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ Act on the Prevention of Corruption, Protection of Public Interest Reporters Act และ Improper Solicitation and Graft Act นโยบายของรัฐบาล แนวทางการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริต การสร้างดุลยพินิจที่เหมาะสมและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เป็นต้น และการปลูกฝังค่านิยมการมีคุณธรรม เช่น การสร้างประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับค่านิยมการมีคุณธรรม การชี้ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีคุณธรรม การฝึกการคิดและตัดสินใจที่เหมาะสมหากเผชิญภาวะทางแพ่งทางจริยธรรม เป็นต้น

(4) ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

ในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19 ACTI ได้ปรับแนวทางการอบรมเป็นรูปแบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเน้นการจัดทำบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา แต่ยังคงกระบวนการลงทะเบียนในเว็บไซต์ของ ACTI เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการจัดกลุ่มอยู่นอกจากนี้ ACTI ยังมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ อย่าง Youtube และ Webtoon ในการเป็นช่องทางสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปด้วย

4. บทเรียนจากเกาหลีใต้ในการสร้างสำนึกผู้เพื่อมุ่งสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของไทย

แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้ โดยเฉพาะกรณีการศึกษาอบรมและเผยแพร่องค์ความรู้ของ ACTI มีบทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และมาตรการที่จำเป็นของไทยในการมุ่งสู่สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ดังนี้

4.1 บทบาทนำของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

ในด้านหลักการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 5 กำหนดหน้าที่ของรัฐในการ “ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งภาครัฐและเอกชนโดยจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด” (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2563ข, หน้า 9) ในระดับรองลงมา มีแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 2018 เห็นชอบหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้นำเสนอ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรดังกล่าวไปพิจารณาปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างใกล้ชิด ดังนั้น ในแง่ของหลักการ จึงกล่าวได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. คือผู้ได้รับมอบหมายบทบาทนำในการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อต่อต้านการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2563ก, หน้า 4)

ในด้านการเป็นผู้ขับเคลื่อนการปฏิบัติ รายงานการกำกับติดตามการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2563ก, หน้า 6-9) แสดงถึงแนวโน้มที่ดีในการเป็นผู้มีบทบาทนำของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่สามารถส่งเสริมการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้ถึงร้อยละ 94.83 สอดแทรกในการฝึกอบรมในกลุ่มทหารและตำรวจ ได้ทั้งหมด และสร้างโค้ชเพื่อการรู้คิดด้านทุจริตได้ในทุกจังหวัด ส่วนการสร้างวิทยากรสำหรับบุคลากรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจกับการนำหลักสูตร “วัยใส ใจสะอาด (Youngster with good heart)” ไปใช้ในระดับอุดมศึกษานั้นแม้จะยังไม่ได้ตามเป้าหมายครบถ้วนทั้งหมด แต่ก็มีแนวโน้มการนำไปใช้ที่กว้างขวางขึ้น จึงอาจสรุปได้ว่าบทบาทนำของสำนักงาน ป.ป.ช. ของไทยนั้นอยู่ในระดับเดียวกับเกาหลีใต้ ในด้านการขับเคลื่อนการศึกษ้อบรมเพื่อสร้างสำนึกผู้ต่อต้านการทุจริต

4.2 การสร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการสร้างสำนึกผู้ในสังคม

สำนักงาน ป.ป.ช. สร้างปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานเครือข่ายที่เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการศึกษาไทยทุกระดับตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นต้น และหน่วยงานด้านการศึกษาของทหารและตำรวจ ได้แก่ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรมยุทธศึกษาทหารทั้งสามเหล่าทัพ และกองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2562, หน้า 7) โดยเชิญเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ นอกจากองค์กรภาครัฐที่ร่วมงานกับสำนักงานฯ ในการขับเคลื่อนการสร้างสำนึกผู้ในสังคมไทยแล้ว ยังมีองค์กรภาคประชาสังคมที่มีบทบาทในการเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง เช่น สมาคมสื่อช่อสะอาด องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) มูลนิธิต่อต้านการทุจริต เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างสำนึกผู้ในสังคมได้อีกทางหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม สำนักงานฯ อาจพิจารณาสร้างเครือข่ายกับสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นกลุ่มทางสังคมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นช่องทางเผยแพร่และสื่อสารประเด็นต่าง ๆ

4.3 การออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจากการออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างสำนึกผู้ในการต่อต้านการทุจริตของไทยมีหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ เนื้อหาที่มี

จึงค่อนข้างตรงกับโจทย์หรือปัญหาหลักที่หน่วยงานเหล่านี้ต้องการแก้ไข ซึ่งปรากฏในหัวข้อหลักทั้ง 4 วิชา ได้แก่ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต (STRONG) และพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2563ข, หน้า 7-8) เนื้อหาเหล่านี้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรการอบรมที่ดำเนินการโดย ACTI และหลักสูตรภาคบังคับของสถานศึกษาในเกาหลีใต้เช่นกัน

ผู้เขียนเห็นว่า แนวทางการสร้างบุคลากรที่สามารถนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ต่อไปได้ของสำนักงาน ป.ป.ช. นั้น เป็นแนวทางที่เหมาะสมแล้ว ซึ่ง ACTI ยังคงหลักสูตรนี้ไว้ถึงขณะนี้ อย่างไรก็ตาม รายงานการกำกับติดตามการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักด้านทุจริตศึกษา, 2562, หน้า 8-9) สะท้อนปัญหาและอุปสรรคบางประการ ซึ่งส่วนมากไม่ใช่ปัญหาของสำนักงานฯ หรือหลักสูตรเอง เช่น สถานศึกษาขาดอัตราครูผู้สอนและสื่อการสอน ผู้บริหารไม่ตระหนักถึงความสำคัญ ไม่มีการประยุกต์หรือปรับใช้เนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย ขาดวิทยากรที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์เพียงพอในการอบรมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นข้าราชการและทหารตำรวจ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขและพัฒนาต่อไปได้ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับทราบและจัดการปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา

4.4 การใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

ผู้เขียนเห็นว่า แนวทางการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตของไทยดำเนินไปในทิศทางที่ใกล้เคียงกับเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นคู่เทียบอย่างมาก แม้ว่า ACTI ของเกาหลีใต้นั้นเริ่มดำเนินการสร้างสำนึกผู้เพื่อต่อต้านการทุจริตมาก่อนไทย อย่างไรก็ตาม ประเด็นการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องที่สำนักงาน ป.ป.ช. ของไทยยังสามารถเรียนรู้และนำประสบการณ์ของเกาหลีใต้มาปรับใช้ได้ก็มาก โดยเฉพาะการสื่อสารในยุคดิจิทัลที่ประชาชนไทยทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ตามที่ต้องการ ด้านหนึ่งก็เป็นความท้าทายที่สำนักงาน ป.ป.ช. อาจต้องติดตามการเคลื่อนไหวของข้อมูลในพื้นที่สื่อออนไลน์ต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจเป็นมุมมองเชิงบวกหรือเป็นทัศนคติวิพากษ์ต่อการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. แต่ขณะเดียวกัน ก็เป็นโอกาสให้สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่หลากหลายและมีขนาดใหญ่กว่าเดิมได้เช่นกัน

ข้อเสนอของผู้เขียนคือ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรพิจารณานำเสนอสาระเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่สำคัญต่อชีวิตประจำวันของประชาชนทุกช่วงวัยและสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัว การตัดสินใจอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ทางแพ่ง ทางจริยธรรม แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนไทยทุกช่วงวัยในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ความสำคัญของการเป็นประเทศใสสะอาดที่ไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบสำหรับประชาชนไทยทุกคน เป็นต้น โดยปรับประยุกต์ใช้เนื้อหาที่มีอยู่แล้วและนำเสนอ

ผ่านช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ได้มากที่สุด เช่น จัดประกวดแข่งขันผลิตเนื้อหา จัดทำหลักสูตรป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อสร้างความสำนึกในระดัพื้นฐานรากเพื่อความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

5. บทสรุป

การสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริต ได้แก่ เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลและบทบาทของภาคประชาสังคม และมีแนวทางที่สำคัญ อาทิ บทบาทของ ACTI ในการเป็นองค์กรนำการขับเคลื่อน การสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อขับเคลื่อนการสร้างสำนึก การออกแบบหลักสูตรและแนวทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งแนวทางเหล่านี้เป็นบทเรียนที่มีประโยชน์ในฐานะคู่มือที่ที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตของไทย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของไทยในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนั้นมีความใกล้เคียงกับแนวทางของเกาหลีใต้อย่างมาก และมีแนวโน้มเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในจำนวนมากขึ้น มีเพียงการจัดทำสื่อที่เข้าถึงประชาชนทุกช่วงวัยที่ยังเป็นประเด็นสำคัญที่ไทยต้องเรียนรู้จากเกาหลีใต้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

ในอนาคต ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้ในเชิงลึกและเชิงกว้างมากขึ้น โดยอาจพิจารณาแนวทางการสร้างสำนึกเพื่อต่อต้านการทุจริตของเกาหลีใต้จากกรณีศึกษาหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาตลอดชีวิต หรือพิจารณากรณีศึกษาของประเทศ/ดินแดนอื่น ๆ อย่างสิงคโปร์ และฮ่องกง ซึ่งเป็นคู่มือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทยตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

คณพล จันทน์หอม และ ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์. (2557). มาตรการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ: ศึกษากรณีสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี และเขตเศรษฐกิจไต้หวัน.

วารสารวิชาการ ป.ป.ช., 7(2), 85-99.

ภิญโญยศ ม่วงสมมุข. (2560ก). การปฏิรูปองค์กรต่อต้านการทุจริตระดับชาติของประเทศไทย: เติบเคียงประสบการณ์กับประเทศเกาหลีใต้และอินโดนีเซีย [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2560ข). การยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต: ประสบการณ์ของไทยและเกาหลีใต้. *วารสารวิชาการ ป.ป.ช.*, 10(1), 32-50.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. สำนักด้านทุจริตศึกษา. (2562). รายงานการกำกับติดตามการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สำนักงาน ป.ป.ช.

_____. (2563ก). รายงานการกำกับติดตามการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สำนักงาน ป.ป.ช.

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. สำนักต้านทุจริตศึกษา. (2563ข). รายงานผลการกำกับติดตามและให้คำปรึกษาการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา. สำนักงาน ป.ป.ช.
- สุภีร์ รัตนนาคินทร์. (2549). บทบาท KICAC ในการสร้างการมีส่วนร่วมต่อต้านคอร์รัปชัน. *สุจริตสาร*, 6(20), 6-10.
- สุรียานนท์ พลสมิ. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบขององค์กรที่ปฏิบัติงานด้านการต่อต้านคอร์รัปชัน ในสิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้: ข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 9(1), 70-92.
- อภิชัย พันธเสน และ สถาพร เรืองธรรม. (2553). การประยุกต์ใช้แนวความคิดการอภิบาลผ่านความร่วมมือ ในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน ศึกษากรณี: แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีเลิศ ของต่างประเทศ, *วารสารวิชาการ ป.ป.ช.*, 3(1), 47-61.
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และ อรอร ภูเจริญ. (2553). *แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้าน การทุจริตของประเทศไทย* (รายงานผลการวิจัย). สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ACRC. (2019). *ACRC Korea Annual Report 2018*. ACRC.
- ACRC. (2020a). *ACRC Korea Annual Report 2019*. ACRC.
- _____. (2020b). *Republic of Korea Anti-corruption Report*. ACRC.
- _____. (2021). *2021 Panbupae Cheongryeomjeongchaek Chujinjichim [เอกสาร แนวนโยบายคุณธรรมและการต่อต้านการทุจริต]*. ACRC.
- _____. (n.d.a). *History of Korea's Anti-corruption Policy*.
<https://www.acrc.go.kr/en/board.do?command=searchDetail&method=searchList&menuId=02031602>
- _____. (n.d.b). *Raising Public Awareness on Corruption Issues*.
<https://www.acrc.go.kr/en/board.do?command=searchDetail&method=searchList&menuId=02031604>
- Gyoyukgwajeong Sogae-Gigwandaesang Jeongnyeomgyoyuk* [ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสร้าง คุณธรรม-องค์กรภาครัฐที่เป็นเป้าหมาย]. (n.d.). *Jeongnyeomyeonsugyoyukweon [ACTI]*.
<https://edu.acrc.go.kr/010101/content/process01.do>
- Gyoyukgwajeong Sogae-Jeongnyeomgyoyuk Euimuhwa Majchumgyoyuk* [ข้อมูลเกี่ยวกับ หลักสูตรเสริมสร้างคุณธรรม-การอบรมเฉพาะกลุ่มเป้าหมายภาคบังคับ]. (n.d.). *Jeongnyeomyeonsugyoyukweon [ACTI]*.
<https://edu.acrc.go.kr/010102/content/process02.do>

- Jun, I-W., Kim, K-I. & Rowley, C. (2019). Organizational Culture and the Tolerance of Corruption: the Case of South Korea. *Asia Pacific Business Review*, 25(4), 534-553. doi: 10.1080/13602381.2019.1589728
- Lee, C. J. & Lee, S. J. (2015). Gongjigachi Jegojeonryakeuroseoui Jeongryeomgyoyuk Hwalseonghwa Bangane Gwanhan Yeongu: Jeongryeomyeonsuwoneul Jungsimuro [การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการศึกษาอบรมเพื่อต่อต้านการทุจริตในฐานะยุทธศาสตร์การขยายเสริมสร้างค่านิยมการบริการภาครัฐ: กรณี ACTI]. *Hangukbupaehakhoebo* [วารสารสมาคมศึกษากการทุจริต], 20(3), 1-17.
- Min, K.-s. (2019). The Effectiveness of Anti-corruption Policies: Measuring the Impact of Anti-corruption Policies on Integrity in the Public Organizations in South Korea. *Crime, Law and Social Change*, 71, 217-239. doi: 10.1007/s10611-019-09814-z
- Munro, C., & Kirya, M. (2020). *Values Education for Public Integrity: What works and what doesn't* (U4 Anti-Corruption Resource Centre Report). <https://www.u4.no/publications/values-education-for-public-integrity.pdf>
- Kalinowski, T. (2016). Trends and Mechanism of Corruption in South Korea. *Pacific Review*, 29(4), 625-645. doi: 10.1080/09512748.2016.1145724
- Korean Culture and Information Service. (2017). *100 Policy Tasks: Five-year Plan of the Moon Jae-in Administration*. Korean Culture and Information Service.
- Park, M. (2018). *South Korea's Candlelight Revolution: The Power of Plaza Democracy*. Coal Harbour.
- Reuters. (2016, November 4). *S. Korea President's Approval Rating Falls to 5 Percent: Gallup*. <https://www.reuters.com/article/us-southkorea-politics-poll-idUSKBN12Z04Y>
- TI-Korea. (2014, September 26). *Youth Integrity Survey Results*. <https://www.transparency-korea.org/youth-integrity-survey-results/>
- _____. (n.d.a). *Overview*. <https://www.transparency-korea.org/introduction/>
- _____. (n.d.b). *TI-Korea Activities & Programmes*. <https://www.transparency-korea.org/ti-korea-activities-programmes/>
- UNODC. (n.d.). *Education in Primary and Secondary Schools on Anti-corruption in the Republic of Korea*. https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/workinggroup4/2017-August-21-23/Contributions_NV/RepublicOfKorea_EN.pdf